

даних про стан здоров'я населення, відповідності їх міжнародним стандартам та удосконаленню інформаційного забезпечення управління системою здоров'я населення України.

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ

Грузєва Т.С., Литвинова Л.О., Гречишкіна Н.В., Донік О.М., Тонковид О.Б.

Національний медичний університет імені О.О.Богомольця

*Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л.Шупика,
м. Київ, Україна*

Сучасні глобальні, регіональні та національні виклики для систем охорони здоров'я ставлять нові вимоги перед медичною галуззю, у т.ч. перед її кадровим забезпеченням. Стратегічним документом ВООЗ «Здоров'я-2020: основи європейської політики та стратегія для XXI століття» визначено, що перебудова надання послуг вимагає реформування системи базового навчання і подальшої професійної підготовки працівників охорони здоров'я. Нові вимоги до кадрових ресурсів передбачають, окрім іншого, формування інноваційного стилю роботи, нових форм співпраці, навичок стратегічного управління, міжсекторального співробітництва та лідерства тощо.

Реформа національної системи охорони здоров'я України поставила нові вимоги до якості медичної освіти, що потребує розробки нових чи удосконалення існуючих навчальних програм з метою забезпечення набуття випускниками медичних закладів компетенцій у відповідності до завдань їх майбутньої професійної діяльності.

Підготовка спеціалістів охорони здоров'я за напрямками «лікувальна справа», «педіатрія», «медико-профілактична справа» впродовж 2014-2018 рр. здійснювалася за робочими навчальними програмами, підготовленими

відповідно до типової програми навчальної дисципліни «Соціальна медицина, організація охорони здоров'я», затвердженої МОЗ України в 2014 р.

З часу затвердження типової програми відбулися суттєві зміни в організації національної системи охорони здоров'я. Розпочато інституційне формування національної системи громадського здоров'я відповідно до Концепції розвитку системи громадського здоров'я в Україні, спеціальність «громадське здоров'я» внесено до переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, проводиться реформування первинної медичної допомоги, стаціонарної допомоги, механізмів фінансування, управління, розбудова електронної охорони здоров'я тощо. З огляду на це, навчальна програма з дисципліни потребує докорінних змін. Крім того, в навчальному плані змістився початок викладання дисципліни з IV курсу на III, а закінчення викладання залишилось на VI курсі. Збільшилась сумарна кількість відведених на навчальну дисципліну годин з 210 до 270 за рахунок лекційних (10 годин) та самостійних (50 годин).

Детальний аналіз структури навчального плану свідчить про перерозподіл годин, згідно з яким 2/3 лекційного курсу припадає на III курс при відсутності лекцій на VI курсі. Значна кількість годин відводиться на самостійну роботу студента – загалом 140 годин.

Ці перетворення спонукають не тільки до змін в тематичних планах модульних циклів, а й до перегляду всього масиву тестових завдань, ситуаційних задач для виконання на практичних заняттях. Докорінних змін потребують методичні розробки до практичних занять та робочі зошити для самостійної роботи студента. Осучаснення стосується не тільки власне матеріалів, але й форми їх подачі, методики ведення занять (з використанням ділової гри, «мозкового штурму», роботи в малих групах, проведення дискусій тощо).

Особливої уваги потребує лекційний курс, оскільки змінюються методологічні підходи до читання лекцій: вони мають бути короткими - одногодинними, певною мірою інтерактивними (спілкування з аудиторією у вигляді запитань-відповідей, дискусії). Мотивуючий початок лекції має

зацікавити аудиторію, кореневу концепцію лекції потрібно подати у вигляді 2-3 практично-спрямованих навчальних цілей, матеріал представляти структуровано у вигляді презентації до 25 слайдів з подальшим логічним завершенням висновками за кожною з цілей.

З метою уникнення повторень тем на V та VI курсах доцільним є доповнення програми новими темами, що стосуються громадського здоров'я та розробки відповідного методичного забезпечення для них. В лекційному курсі нової програми необхідно висвітлити питання пріоритетів у сфері громадського здоров'я в Україні, основних оперативних функцій громадського здоров'я, стратегій громадського здоров'я, впливу на соціальні, економічні, екологічні, поведінкові детермінанти здоров'я. В рамках практичних занять доцільно запропонувати опанування методик визначення тягаря хвороб, аналізу причин соціальної нерівності по відношенню до здоров'я та незадовільного доступу до медичної допомоги, популяційних досліджень якості життя, моніторингу та оцінки здоров'я тощо. Значно ширше має бути розгорнута тематика занять з промоції здоров'я, санітарно-гігієнічного виховання різних груп населення (дітей, жінок, людей похилого віку) на основі вивчення медико-соціальних проблем їх здоров'я. Важливим є акцент на питаннях комунікації та соціальної мобілізації, інформатизації, візуалізації та ефективному представленні даних про здоров'я населення.

Зважаючи на значну кількість годин, що відводяться для самостійної підготовки студента, у т.ч. на виконання самостійної роботи, необхідно запроваджувати різноманітні форми, а не тільки у вигляді звичайного огляду літератури (традиційного реферату) чи презентації. Перспективним вбачається здійснення невеликої дослідницької роботи, суто аналітичної чи на основі, наприклад, власних соціологічних досліджень. Бажаним вважається заслуховування доповіді за матеріалами виконаної роботи (реферату, презентації), що об'єктивізує її оцінку.

Відповідно до оновленої програми навчальної дисципліни необхідно є підготовка нового підручника, який може існувати також в електронному

вигляді, що спрощує внесення до нього коректив у зв'язку зі змінами в законодавстві, в показниках здоров'я населення, в організації медичної допомоги тощо. Тому доцільно розглянути варіант видання підручника у вигляді окремих модулів-розділів.

Таким чином, створення нової навчальної програми з навчальної дисципліни «соціальна медицина, громадське здоров'я» є вимогою часу і потребує врахування інноваційних стратегій, форм і методів підготовки кадрів відповідно до сучасних потреб охорони здоров'я.

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ УЧРЕЖДЕНИЙ ПО ФОРМИРОВАНИЮ И ЗАКРЕПЛЕНИЮ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ САМОИДЕНТИФИКАЦИИ МЕДИЦИНСКИХ СЕСТЕР

Иванова В.И., Матвейчик Т.В.

*Белорусская медицинская академия последипломного образования,
г.Минск, Республика Беларусь*

Реализации политики «Здоровье-2020» и выполнение Целей устойчивого развития на основе охвата всех этапов жизни человека находит свое развитие в деятельности здравоохранения Республики Беларусь. В настоящее время Республика Беларусь входит в 50 лучших стран по ведению беременности и организации родов, занимает 25-ю позицию в рейтинге самых комфортных для материнства стран, делит первое место в мире с Брунеем и Канадой по доступу населения к медицинским услугам. Миссия ООН/ПРООН, состоявшаяся в 2013 году, констатировала достижение республикой Целей тысячелетия.

Снижение неинфекционной заболеваемости определено целевыми показателями Государственной программы «Здоровье народа и демографическая безопасность Республики Беларусь» на 2016-2020 годы, которая основана на межведомственном взаимодействии для создания условий для улучшения здоровья населения с охватом всех этапов жизни, широкой информированности